

A CONFECCIÓN TEXTIL. A SÚA ORGANIZACIÓN EN TALLERES-COOPERATIVAS*

Delia LADO REDONDA

Ugacota

Faise unha descrición de Ugacota-Sector Textil —unión galega de coopertaivas de traballo asociado-sector textil—, da súa necesidade, medios e obxectivos. Referénciase a situación e necesidades das cooperativas da confección.

1. Introducción.

A unión das cooperativas do sector textil en Galicia constitúe un reto para as socias traballadoras integrantes das empresas cooperativas do sector. É necesario superar dificultades de diversa índole, que oscilan entre a falla de formación profesional e societaria, pasando pola baixa calidade dos produtos, ata as deficiencias crónicas nos mecanismos de comercialización. Neste marco a unión de cooperativas textís xorde como una alternativa imperiosa e coma unha vía para melloralas condicións e calidade do traballo e incrementala rendibilidade destas cooperativas.

Actualmente existen en Galicia unhas 160 cooperativas de confección textil que nacen como consecuencia do despegue da moda en Galicia a partir de 1980. A necesidade de competir no mercado internacional supuxo a mutación da estrutura productiva do sector de confección textil, co obxecto de reducir custos de produción, ampliar marxes de gaños e lograr unha medranza acelerada do mesmo. Para tal fin, os empresarios do sector reorganizan os métodos de traballo mediante o sistema de traslado de parte do proceso de produción ó propio lar das traballadoras, ben ó domicilio particular de mulleres desempregadas, en moitos casos a consecuencia da reconversión do propio sector, propiciando deste modo o desenvolvemento da economía mergullada, ou ben fomentando a creación de cooperativas de traballo asociado, constituídas xeralmente por traballadoras do medio rural cun escaso coñecemento e dominio das habilidades propias das profesionais da confección. Esta segunda fórmula prima sobre a primeira, xa que as cooperativas de traballo asociado son beneficiarias de programas do Goberno de Fomento ó emprego, accedendo así a subvencións e axudas para capital fixo e abaratar aínda máis os custos de produc-

* Presentado ás Xornadas de Cooperativismo na Confección, Vigo, 13 e 14 de Decembro de 1991.

ción. Asimesmo a organización do traballo en cadea xera unha maior rendabilidade e a potencialidade reivindicativa das traballadoras queda anulada pola súa falla de formación empresarial e laboral. O traslado de parte do proceso de produción implica un traslado dos custos e riscos ás traballadoras cooperativistas, asumindo tódolos custos fiscais e laborais da empresa e as traballadoras, tendo que facer fronte ó duplo papel de empresarias-operarias.

Os talleres de confección funcionan coma un elo no engranaxe onde reciben as prendas cortadas e realizan a montaxe das mesmas, na maioría dos casos sen finaliza-lo proceso de acabado. O feito de percibiren un pagamento por confección acabada e non por calidade, unido á fixación do volume e tempo de entrega, converte ás socias da cooperativa en traballadoras a destallo, cunha xornada laboral moi superior á ordinaria e uns ingresos que dependen do volume de produción, da temporada e de que o fornecedor queira seguir a utiliza-los seus servizos. Consecuentemente non existe garantía dun ingreso salarial mínimo.

Estes problemas, unidos a un alto grao de descoñecemento da vida societaria e cooperativa e do propio sector ó que pertencen teñen xaora a súa orixe na non participación activa das socias na constitución e posterior desenvolvemento da cooperativa, feito que impide que sexan elas mesmas as artífices do seu propio destino.

2. Asociación Ugacota. Sector de Confección Textil.

A Asociación Galega de Cooperativas de Traballo Asociado nace no marco das I^a Xornadas Cooperativas celebradas en Santiago de Compostela os días 23 e 24 de Xuño de 1989, baixo o auspicio da Consellería de Traballo e Benestar Social da Xunta de Galicia. Estas xornadas serviran para dar a coñece-la situación existente e compartir e confrontar puntos de vista, que constatados, non se sabía como solventar.

De este encontro xordira a vontade de varias cooperativas de se uniren na defensa dos seus intereses e dereitos. Así nacerá tras reunións e discusións a Asociación Ugacota en Xaneiro de 1990, composta naquel momento por 18 cooperativas de confección textil que un ano despois pasaron a ser 25, sendo a realización de novas incorporacións, unha das tarefas principais a levar a cabo dende a Asociación.

A Asociación terá por obxecto a representación e defensa das cooperativas asociadas de toda a Comunidade Autónoma de Galicia, tanto na súa relación coas Administracións Públicas, como coas particulares. Asimesmo fomentará e promoverá o cooperativismo de traballo asociado mediante a presentación ós seus membros dos servizos que lle sexan solicitados en materias tales como:

—Asesoramento e xestión.

—Representación e defensa dos intereses comúns de tódalas cooperativas asociadas no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, nos aspectos económico, social e legal.

—Promove-la incorporación en Federacións ou Asociacións de ámbito superior.

—Realización de actividades cooperativas que poidan favorecer-las súas condicións de traballo.

3. Composición.

Actualmente Ugacota está representada, anque de forma desigual, en tres das catro provincias galegas, a través de 25 cooperativas que agrupan a uns/as 350 trabaxadores/as, na súa maioría mulleres. A composición de Ugacota é a que segue:

<i>Denominación</i>	<i>Municipio</i>	<i>Provincia</i>
Os Muíños	Muxía	A Coruña
Moraime	Muxía	A Coruña
Fisterra	Fisterra	A Coruña
Nerios	Fisterra	A Coruña
Corcubión	Corcubión	A Coruña
Obradoiro	Cee	A Coruña
Ameixenda	Cee	A Coruña
Berdoias	Vimianzo	A Coruña
Pontepedra	Tordoia	A Coruña
La Iglesia	Teo	A Coruña
San Pedro	Melide	A Coruña
M ^a Goretti	Melide	A Coruña
Melide	Melide	A Coruña
Muradana	Muros	A Coruña
Las Emes	Muros	A Coruña
Fiandeiras	Rianxo	A Coruña
Lua Nova	Rianxo	A Coruña
Val de Barcala	Negreira	A Coruña
Áncora	Bueu	Pontevedra
Galaica	Bueu	Pontevedra
Rodeira	Cangas	Pontevedra
Xuntanza	Cangas	Pontevedra
Olaia	Moaña	Pontevedra
S. Miguel de Taboadela	Taboadela	Ourense
Xunqueira	Xunqueira	Ourense

Para a atención ás cooperativas asociadas e a consecución dos seus obxectivos creouse un equipo técnico composto actualmente por seis persoas de distinta formación e que desempeñan os distintos servizos que se prestan dende o local social ou nos talleres, compoñendo o seguinte organigrama de persoal:

- Director-xerente.
- Coordenadora.
- Xestor-contable.
- Auxiliar administrativo.
- Monitora de taller.
- Mecánico.

Que desempeñan o seu traballo a xornada completa ou media xornada e fan posibles os servizos de:

- Información xeral.
- Asesoramento laboral e empresarial.
- Xestión laboral, contable, fiscal e de subvencións.
- Formación cooperativa, empresarial e profesional.
- Asistencia técnica e de mantemento.
- Representación ante terceiros.

O centro de traballo atópase en Santiago de Compostela, nun local situado na estación de autobuses, cedido polo Concello da cidade, aínda que a curto prazo contémpase o cambio do local para outro que reúna unhas mellores condicións de traballo.

O equipo material compónse de:

- Un ordenador Tandom PCA-20.
- Unha impresora Olivetti DM-309-L.
- Unha máquina de escribir AEG-OLIMPIA ES 72-I.
- Unha fotocopiadora TOSHIBA.
- Un vehículo SEAT TERRA diesel.

O proxectado cambio de lugar de traballo sería acompañado da mellora do equipo material que facilite o traballo simultáneo e a maior mecanización posible de actividades, datos, proxectos, etc.

4. Obxectivos xerais.

A fundamentación da asociación baséase na existencia dunha situación real ineficiente e na capacidade que a fórmula cooperativa posúe como unha alternativa dentro do desenvolvemento empresarial. Os parámetros correctores recóllense nos puntos seguintes:

- A potenciación do asociacionismo cooperativo.
- O desenvolvemento do cooperativismo como método de loitar contra o individualismo e a descoordinación de fins comúns.

- La fórmula cooperativa como alternativa ó traballo mergullado.
- A confección textil como unha alternativa máis ó traballo das mulleres no medio rural.
- Análise do cooperativismo como forma xurídica xeralizada dos talleres de confección textil.
- A importancia do sector textil en Galicia.
- A dependencia absoluta que caracteriza ás cooperativas dentro do ciclo productivo.

Ata agora Ugacota componse, como xa dixemos, de cooperativas de confección textil porque este foi o “sector promotor”, pero os obxectivos da asociación (e mesmo a súa denominación) están abertos a todas aquelas cooperativas de traballo asociado presentes na realidade económica de Galicia basicamente por dous motivos:

- O desexo a medio-longo prazo de converter a Ugacota nun dos mellores centros especializados en cooperativismo, tanto de cara a unha atención de calidade ás súas asociadas como de cara a solventar unha das máis graves carencias na nosa Comunidade Autónoma: a falla de especialistas en cooperativismo.
- O desexo de agruparse nunha Unión ou Federación autonómica que represente a tódalas cooperativas de traballo asociado existentes, sen importa-lo sector económico ó que pertencen e á súa vez incorporarse na Confederación Española de Cooperativas de Traballo Asociado (Coceta), coa que xa se estableceron os primeiros contactos dende Ugacota e a través da que se lograrían accións e representatividade a nivel estatal e comunitario, non só en defensa do cooperativismo como tal cono tamén dos diversos sectores económicos representados na mesma (un dos obxectivos a medio prazo da Coceta é a creación dun consorcio do textil, de indiscutible necesidade de cara á próxima incorporación ó mercado único e ante a situación real da confección textil).

5. Obxectivos específicos.

Un dos máis graves problemas das cooperativas é a súa dependencia, son só un elo en todo o entramado do que forman parte pero no que non teñen voz e moito menos voto. Outros (os produtores e comercializadores) son os que poñen as condicións e marcan as pautas:

- tempo de entrega.
- prezo.
- nivel de continuidade laboral.

Esta situación ven dada basicamente por tres factores:

- A súa falta de carácter reivindicativo.
- A súa minimizada presenza no ciclo productivo.

—A súa falta de formación empresarial, profesional e societaria.

A formación é unha das actividades fundamentais da Asociación, unha formación integral dos socios traballadores articulada en torno ó exercicio da produción, administración, dirección e organización da empresa.

Hai que partir das necesidades reais dos socios, polo que o primeiro paso será realizar un diagnóstico da súa situación, o seu nivel real de coñecementos e cales son as súas perspectivas, intereses e posibilidades de desenvolvemento. Unha vez detectados os problemas e intereses iniciárase un programa de formación profesional que responda ás necesidades reais do sector, incidindo nos seguintes aspectos:

a) Formación cooperativa e societaria.

Preténdese dar a coñecer ós socios das cooperativas os principios básicos do cooperativismo así como o funcionamento societario para a súa incorporación, a través dos diferentes órganos, na toma de decisións.

b) Formación en xestión e dirección de empresa.

Preténdese capacitar ós directivos das cooperativas nas tarefas de organización e xestión das empresas ás que representan.

c) Formación profesional.

Preténdese formar ós traballadores cooperativistas no dominio dos métodos e técnicas da confección industrial co fin de lograr unha mellor calidade e unha maior produtividade.

Outro dos obxectivos é a cada vez máis efectiva realización das tarefas propias de xestión, asesoramento e información levadas a cabo dende un inicio.

Ademais destes, están en fase de desenvolvemento as seguintes accións que teñen por obxecto, ó igual que as anteriores, a consecución duns maiores niveis de rendibilidade:

—O funcionamento como servizo de intermediación técnica de ofertas e demandas de traballo.

—A creación dunha central de compras e/ou aluguer de maquinaria e repostos específicos da confección.

—O funcionamento como Corredoría de seguros para asociados.

A Asociación ademais de ser unha plataforma formativa das cooperativas e prestar un servizo de asistencia técnica, xestión e información, será unha vía de unión e representación das cooperativas ante os distintos poderes públicos e asociacións e empresas do sector; relacións que conduzan a un maior entendemento, cooperación e representatividade de todas estas pequenas empresas que económica e laboralmente son importantes.

SUMMARY This article offers a description of the Association UGACOTA-Sector textil—the Galician Union of associated-work cooperatives in the textile industry— presenting its needs, means, and objectives, as well as treating the needs of the whole sector of the Clothing Industry Cooperatives.